

**DRAMATURGIE
PŘEDNESU**

STR. 22-24

DNES HRAJÍ

STR. 29 A 39

**VČERA
RECITOVALI**

STR. 23 A 25

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY

11. června 2005

sobota

číslo 1.

První číslo Deníku Dětské scény přináší hlavně téma recitačních vystoupení. Najdete v něm obsáhlý rozhovor s Jaroslavem Provozníkem především o dramaturgických otázkách dětského přednesu a o tom, kam a jak se výběr textů posouvá. Co by kdo chtěl recitovat právě teď, si přečtete v anketě. Čekají i stále rubriky - zprávy z dílen, fotoreportáže z recitačních vystoupení, řádky věnované lektorům... Některé z vás jsme možná během dne oslovili a požádali o nějaký příspěvek nebo o odpověď na anketní otázku. Vše je jak má být.

Přece ještě něco. Nedávno jsem strávila několik dní v nemocnici ve společnosti osmdesátileté babičky. Vyprávěla mi bohaté příběhy ze svého života a jednu celou noc mi recitovala verše z dob svého dětství. Pochází z malé vesničky nedaleko od Krakovce a začala sérií pololidových balad o osudech Mistra Jana Husa. O jeho cestě do Kostnice, o plačící Husově matce, o nespravedlivém soudu. Je husitského vyznání, ale další část textů se týkala Jednoty bratrské - balady o odchodu J.A. Komenského ze země, o Bibli králické. Nakonec přišly básně o osiřelých dětech a o osudech vojáků za prusko - rakouské války (1866). Tyhle texty jsem nikdy neslyšela ani jsem je nečetla v žádné sbírce lidové slovesnosti. Zákonitě jsem se ptala, odkud je zná. Vyprávěla, jak tyhle básně říkala maminka či babička většinou po večerech při draní peří, ale třeba i při senoseči a nebo okopávání brambor na záhumenku. Ty o Husovi se naučila v kostele. A také vyprávěla, jak je sama přeríkávala kravám v kravíně, když potřebovala, aby se před dojením zklidnily. Nebyly to verše žádných velkých kvalit, ale fascinovalo mne, s jakou vroucností, vážností a vlasteneckou hrdostí mi je tahle babička recitovala. Po setkání s touto paní jsem měla pocit, že jsem vlastně o něco důležitého ochuzena. Že poezie, která pro mne vždy byla vitným svátkem, byla vlastně pro mnoho lidí součástí všedního dne, dědictvím po rodičích a prarodičích a že já žiji, bohužel, v úplně jiném vesmíru. V tak trochu umělém světě. A to, co známe ze sbírek lidových a pololidových textů, je zřejmě jen špička vzdáleného ledovce. Dávám si tento zážitek do souvislosti s rozhovorem s J. Provazníkem o dramaturgii - čím se asi řídila dramaturgie lidová? Podle čeho vybírali rodiče, které vlastenecké básně své děti naučí? Nestálo by za to, stejně jako badatelé v 19. století, obcházet ty starší a ptát se, jaké básně si pamatují? Třeba ještě máme šanci vykopat poklad.

Iva Dvořáková

Autorem fotografie na titulní straně je Michal Drtina, editor a divadelní fotograf z Hradce Králové. Někteří z vás se s ním mohli potkat na Loukářské Chrudimi nebo někde jinde. V kuloárech se o něm šíří, že je rychlý jako blesk a při práci nepotřebuje blesk.

O jeho kvalitách se můžete přesvědčit na většině snímků v tomto i dalších číslech.

POZNÁVAT SVĚT PROSTŘEDNICTVÍM KRÁSNÉHO SLOVA

Rozhovor s Jaroslavem Provazníkem na téma dramaturgie přednesových vystoupení

Jaké typy sólových textů si recitátoři volili dříve a jaké převažují dnes? Jak je to s poměrem textů veršovaných vůči prozaickým?

Jelikož se mi nechtělo spoléhat se jen na svou děravou paměť, zalistoval jsem v materiálech z posledních dvaceti let a snažil jsem se projít, co vše se recitovalo nebo bylo připraveno k přednesu (bral jsem v úvahu i druhé texty) na národních, respektive celostátních přehlídkách dětského přednesu. Tendence je zřejmá: Zatímco v první polovině 80. let byl poměr mezi veršovanými a prozaickými texty více méně vyrovnaný, čím víc se blížíme k současnosti, tím zřetelněji převažují texty prozaické. V posledních dvou letech je poměr dokonce 1 : 2 ve prospěch próz! Takže už dávno neplatí, že recitace rovná se přednes básniček. Nechce se mi rozvíjet laciné teorie o prozaizaci našeho života, o tom, že máme čím dále tím méně času a trpělivosti se zastavovat nad básnickými obrazy, ale neodpustím si malý povzdech: I když zčásti chápu, proč si recitátoři vybírají prozaické a dnes často i syrové a sarkastické texty, které jim umožňují vyslovit se přímo k tomu, co je páli, zdá se mi, že není tak docela zbytečné zabývat se básnickým rytmem, rýmem, přesahy, stavbou verše, strofy a celé básně...

Jak je to s poměrem celých textů a úryvků?

Vzhledem k tomu, že si recitátoři vybírají více próz, musí častěji než dřív řešit problém jak z většího celku, někdy dokonce celého románu, vybrat úryvek, který by byl schopen stát sám o sobě. Na celostátní přehlídce už se většinou dostanou úryvky, které jsou dramaturgicky dobře připravené, ale v nižších kolech se dost často setkávám s tím, že si recitátor „vykrojí“ z většího celku pasáž mechanicky - vybere si pár odstavců, které ho z nějakého důvodu baví, zajímají, ale neuvažuje už o tom, jestli je to celek, který drží pohromadě. Myslím, že příprava úryvku může být dobrou školou dramaturgické práce. Ale chce to už jistou zkušenost, a to i ze strany dospělého nebo konzultanta - učitele, rodiče. I proto

je dobře, že se konají dílny a semináře pro vedoucí, jako je ten letošní na Dětské scéně, který vede Ema Zámečnicková.

Dá se vysledovat oblíbenost některých typů textů v určitých kategoriích?

Začnu zcela mechanicky žebříčkem „oblíbenosti“ jednotlivých autorů v posledních dvaceti letech: Bezkonkurenčně nejfrekventovanějším autorem je Miloš Macourek, který jde napříč všemi kategoriemi. A pak s mírným odstupem následují: Jan Skácel, Jiří Žáček, Karel Čapek (nejčastěji s úryvky z Dášky), Josef Kainar, František Hrubín, Jacques Prévert (v posledních 15 letech jsou hodně časté Pohádky pro nehodné děti, ale básničky nezůstávají nijak pozadu), Jaroslav Seifert, František Nepil, Jiří Suchý, Ludvík Aškenazy, Josef Hanzlík, Emanuel Frynta a v další sérii pak Sergej Michalkov, Michal Černík, Jiří Havel, Ilja Hurník, Agnija Bartová a další. Z vyjmenovaných autorů jsou někteří, kteří se vyskytují častěji u mladších recitátorů (Hrubín, Nepil, Hanzlík, Havel...), jiní, které si vybírají spíše starší recitátoři (Prévert, Seifert, Aškenazy...).

Zajímavé jsou ale proměny dramaturgie v čase. Důležitým faktorem je určitě ediční politika našich nakladatelství a obsah časopisů pro děti. Zvlášť v 80. letech bylo na dramaturgii celostátních přehlídek na první pohled vidět, kterým autorům vyšly nové knihy. Od chvíle, kdy se v roce 1983 objevily Uspávanky Jana Skácela, se staly evergreenem národních přehlídek (a mimochodem zůstaly jimi právem dodnes). Podobně je tomu s Fryntovými Písničkami bez muziky nebo překladem Prévertových Pohádek pro nehodné děti. Podstatný vliv na dramaturgii dětského přednesu mají přirozeně čítanky. V tomto ohledu se společenská proměna v roce 1989 ukázala i pro přednes jako blahodárná, protože množství nových čítanek z první poloviny 90. let otevřelo dramaturgickou škálu do šířky a přinutilo učitele a vedoucí hledat a porovnávat a nespolehat se jen na jeden kánon. I když se pořád objevuje nešvar, nad kterým mě vždycky znova zůstane rozum stát, že se recitátor (ale i učitel!) spokojí s textem uveřejněným v čítance, aniž tuší, co jiného autor napsal, z jaké knížky vybraný text je, je-li to text typický pro autorovu poetiku...

A když se ptáš na typy, respektive žánry, je vcelku pochopitelné, že ti nejmladší sahají často po veršovaných i prozaických textech se zvídavými hrdiny a po textech výrazně dialogických. Ve střední kategorii (deseti- až dvanáctiletí) se objevují už i lyrické tóniny (Skácel, Brukner, Seifert, Lukešová, Kašpar...) nebo zase výrazně hravé texty, v posledním patnáctiletí zhusta nonsensové (hlavně Frynta a Hanzlík, ale i Morgenstern, Válek, Vodňanský...). V téhle souvislosti mě překvapilo, jak často se dodnes recituje - a docela tomu rozumím - polský klasik Julian Tuwim a říkám si, jaká je to škoda, že jeho verše máme zatím pořád jen v dosti toporných a někdy až suchopárných překladech Jana Pilaře.

Žánrová skladba prozaických textů střední a starší věkové skupiny recitátorů je sympaticky bohatá a sahá od moderních pohádek a pohádkových próz, nejčastěji hravých (tady vede suverénně Macourek), které dominovaly 80. letům, přes přírodní prózy až k příběhům s dětskými hrdiny, které se začaly výrazněji prosazovat v posledním desetiletí. U starších recitátorů k tomu přistupují ještě texty na pomezí beletrie a publicistiky (např. od 80. let dodnes oblíbené fejetonky R. Křesťana, občasná výlety do fejetonů K. Čapka a od začátku 90. let vděčně, ale současně i zrádné texty L. Aškenazyho). V posledních letech si hlavně starší děvčata vybírají úryvky z příběhů s dívčími hrdinkami, ale málokdy mají štěstou ruku a málokdy se jim podaří udržet si nad textem a jeho přednesem kontrolu a nepropadnout se do něj. Bohužel jen sporadicky se tu a tam někdo pokusí o klasický pohádkový text. Kouzelné pohádky bývají samozřejmě těžko zvládnutelné, protože bývají většinou příliš dlouhé, ale existují i jiné pohádkové nebo nepohádkové folklorní žánry (novelisticke pohádky, humorky, pověrečné povídky...), které mohou nabídnout mimo jiné dynamický děj, přehlednou výstavbu, vyprávěčské labužnictví..., zvlášť když sáhneme po kvalitních autorech, kteří s folklorní látkou umějí zacházet (Erben, Němcová, Kulda, Baar, Sirovátka...).

Co se týče poezie, je možné se u nejstarší kategorie setkat jak s dětskou, resp. „pubertáckou“ lyrikou (Lukešová, Kašpar, Bartová...), tak texty dospělými, s nimiž se nejstarší recitátoři tu více tu méně úspěšně poperou (Prévert, Ferlinghetti, Hrabě, Di Prima...). Dost typické pro tuto nejstarší kategorii je, že se v ní od počátku 90. let zabydlely druhořadé texty Jiřího Žáčka z jeho pozdějšího tvůrčího období, kdy už začal ztrácet jiskru a spokojoval se i s prvoplánovým rýmováním (D'Artagnan, Jarmareční píseň na počest prvních vzduchoplavců...). Samostatnou kapitolou jsou úporně se vracející pokusy recitovat písňové texty (Suchý, Svěrák, Nohavica...), z kterých mívám skoro vždycky velmi rozpačitý dojem.

Jaké texty Tě za posledních dvacet let na přehlídkách zaujaly?

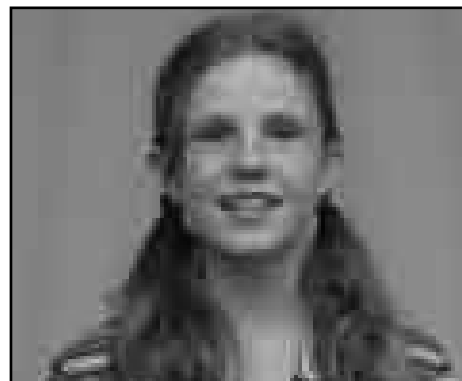
Z takových textů bych mohl sestavit dlouhý seznam, ale asi by to nemělo smysl. Protože mě zpravidla zaujme text tehdy, když cítím, že se v něm recitátor našel, když vidím, že ho vzal za svůj a našel si v něm své téma. A může to být text mně zcela neznámý (z poslední doby např. S. Silverstein nebo loňské Kongo Vachela Lindsaye), ale klidně i text notoricky známý jako básně Jana Nerudy nebo Nepilův Baryk. Ale fakt je, že jsou texty, které uvíznou v paměti nejen díky své výjimečnosti, ale hlavně díky osobitému přednesu. Vzpomínám si, že kdysi koncem 80. let mě v tom nejlepším slova smyslu vyrazil dech Dan Nemrava (dneska mimochodem učí na olomoucké filozofické fakultě), který v Mělníku přednášel lidovou baladu o Ondrášovi a doprovázel se přitom na housle. Anebo mám živě v paměti vystoupení Honzy Urbana z Prahy. Ten zas na poslední ústecké Dětské scéně v roce 1998 sáhnul po knize, o které bych nikdy předtím nevěřil, že by se hodila k přednesu, po fantasy románu A. Lindgrenové Bratři Lví srdce.

Dá se říct, že čas od času vznikne nálada na nějakého autora anebo konkrétní text a objeví se totéž málem „od Šumavy k Tatrám“? Jak si to vysvětluješ?

Samozřejmě. K vývoji literatury patří i různé módy nebo přesněji vlny a jejich střídání. Není na tom nic zvláštního. Souvisí to například s tím, že někteří autoři dokáží pojmenovat problémy, které visí ve vzduchu, a udělají to přesně, tak, že je čtenáři pociťují jako své.

U dětského přednesu je ale ještě jeden specifický jev, který nelze pominout. Každý dětský recitátor se v určitém okamžiku svého života pere s podobnými problémy jako jeho předchůdci, objevuje něco, co objevili jeho starší kamarádi, když byli přibližně v jeho věku nebo v jeho situaci. Takže můžeme stokrát ohrnovat nos nad tím, že jsou pro nás Hrubín nebo Kainar (a jeho stále se vracející Kocou-

RECITÁTOŘI TŘETÍ KATEGORIE

rek) nebo Macourek „obehraní“. Jenže i tihle pro nás známí autoři jsou pro každého v určitém okamžiku objevem! Myslím, že u dětského recitátora není originalita za každou cenu při výběru textů na místě. Jistě, je dobře, když zkušený recitátor objevuje texty, s nimiž ještě nikdo nikdy před ním nepíšel. Ale sám pro sebe si musí objevit také toho autora, který byl na programu přehlídek zákonitě už mnohokrát. Ne náhodou se v literatuře pro děti hovoří o tzv. zlatém fondu, o textech, s nimiž by se měly potkat pokud možno všechny děti.

Ale ještě k těm „módám“, které souvisejí s vývojem literatury jako takové a které lze v dětském přednesu vysledovat. Příkladem takové „módy“ je podle mého kupř. zájem o experimentální texty, který se výrazněji objevuje zhruba od druhé poloviny 90. let. Mám na mysli nejen nonsensové verše E. Frynty a Ch. Morgensterna (ty jsou na repertoáru dětských přednášečů už dávno od 80. let), ale myslím také na absurdní texty Daniila Charnse a Ivana Wernische, které přitahují recitátory nejstarší kategorie. V posledních letech se na přehlídkách objevili občas i Hans Arp, Jean Tardieu anebo naši klasici - Josef Hiršal s Bohumilou Grögerovou.

Na druhou stranu se však bohužel z našeho zorného úhlu vytratil klasici 19. století - především J. V. Sládek, K. V. Rais, F. S. Procházka nebo V. Hálek -, kteří nejsou podle mého jen antikvární četbou, na kterou musí padat prach. Jsem přesvědčen o tom, že tito autoři by mohli oslovit zvláště mladší děti a otevřít jim svět poezie, která se inspiruje folklorem, nebo svět přírodní lyriky. Zajímavé ale je, že tenhle osud nepotkal Jana Neruda, který se objevil snad každým rokem a často v zajímavém podání.

A pak jsou autoři, z nichž se vybírá trochu jednostranně a jejich obraz se tím zkresluje. Nejkrkřlavějším příkladem je podle mého Zdeněk Kriebel, který je tradičně vnímán spíše jako Hrubínův epigon, ačkoliv je jeho tvorba daleko pestřejší (viz např. pozapomenutou nezvalovskou knížku básní v próze ze začátku 60. let Za oknem laterna magika). Anebo František Hrubín, který na recitačních přehlídkách všech stupňů figuruje málem výhradně jako autor známých veršovaných pohádek pro nejmenší. Ostatně podobný osud stihl Jana Skácela, který nenapsal zdaleka jen Uspávkanky, ačkoliv to tak podle recitačních přehlídek vypadá.

Zdá se mně, že na oblastních a krajských kolech vystupuje daleko méně sólových recitátorů než před dvaceti lety, kdy jsem sama ještě recitovala. Mám pravdu?

Na tuhle otázku by asi dokázal lépe odpovědět Jakub Hulák, který má přehled o tom, jaká je dnes situace v celé republice na všech úrovních přehlídek. Dokonce mi nedávno ukazoval statistiku, kterou zpracovával pro jakési hlášení na ministerstvo. Ale abych se z Tvé otázky úplně nevykrotul: Asi máš pravdu. Před listopadem 1989 byly recitační přehlídky v gesci Pionýrské organizace, a tak se prostě automaticky dělaly přehlídky snad na každé škole a rozhodně pak na každém okrese. Mělo to tu výhodu, že když byl na některém okrese rozumný metodik nebo pracovník domu pionýrů, který věděl, k čemu přednes může být dobrý a co potřebuje, udělal z takové okresní přehlídky záležitost, která mohla k přednesu přitáhnout i toho, kdo o něm předtím nic nevěděl nebo kdo se na něj díval s despektem. Na druhou stranu si ale také pamatuju ofresné, formálně organizované přehlídky, které byly pro kočku nebo - jak se tehdy říkalo - pro čárku. Máš tedy asi pravdu, že počet přehlídek (a tudíž i recitátorů) je dnes menší, než býval dřív, ale přesto to není docela zanedbatelné číslo. Záleží na tom jak kde. Nemalou roli v zachování systému postupových přehlídek dětského přednesu sehrála před dvěma lety iniciativa, kterou koordinované vyvinuly Sdružení pro tvořivou dramaturgii, ARTAMA, naše katedra a členové mezioborové komise při MK a MŠMT, aby Ministerstvo školství vrátilo recitační přehlídky mezi akce ministerstvem přímo vyhlášené (tzv. akce typu A). Takovýchle diplomatické kroky vypadají sice někdy pro nestranného pozorovatele jako směšné hry, ale - ať se nám to líbí, nebo ne - mají někdy podstatný vliv na to, aby se mohly dít rozumné věci. Mimochodem obdobně je to v tuto chvíli s jednáním či spíše handrkováním se o místo dramatické výchovy (tedy oboru, jehož součástí přednes je) v rámci vzdělávacích programech pro gymnaziální vzdělávání. Možná že by situaci dramatické výchovy (a tedy i přednesu!) mohli pomoci i to, kdyby se účastníci Dětské scény připojili k Výzvě k zařazení dramatické výchovy do RVP pro gymnaziální vzdělávání, kterou jsme se Silvou Mackovou adresovali 1. 1. 2005 Výzkumnému ústavu pedagogickému.

A otázka nakonec: má umělecký přednes budoucnost? Nestává se z něj jakási zvláštní „konzerva“, která má ke skutečnému životu hodně daleko?

Kdybych měl pocit, že přednes nemá smysl a budoucnost, nikdo by mně sem nedostal. Mně se naopak přihodilo to, že od roku 1982, kdy mě Jana Vobrubová přitáhla na národní přehlídku do Mělníka, jsem žádnou z národních přehlídek nevynechal... Takže tohle už je moje čtyřicetiletá národní přehlídka dětského přednesu! A jestli má přednes ke skutečnému životu daleko, budou moci posoudit o tomto víkendovi všichni účastníci Dětské scény. Dosavadní ročníky nic takového ani v nejmenším nenaznačovaly. Poznávat svět prostřednictvím krásného slova je stejně důležité jako poznávat ho prostřednictvím definic a čísel.

Díky za rozhovor - a také za 24 let přemýšlení nad dětským přednesem.
ID

Milí čtenáři! V těchto rámečcích budete nacházet hříčky a hádanky pro radost. Pokud byste nějaké chtěli vymyslet za nás, budeme jen rádi. Naše redakční schránky v Národním domě a v Lesnické škole jsou stále otevřeny.

Šotek nám zpřeházal písmenka ve jménech. Vyluštíte zašifrované jméno lektora recitační přehlídky?

A ZAS I ZNOVU RÁJ

ŘÍP JINÝ O ROK

PÁTEČNÍ ANKETA

Otázka: Kdyby sis měl(a) dnes vybrat text pro recitaci, co by to bylo?

Jak odpověděly děti?

- Nějakou veselou - Jiřího Suchého (recitátorka, 14 let).
- Něco od Macourka nebo Suchého (recitátorka, 14 let).
- Bajku od Macourka nebo od Žáčka, to je veselá (recitátorka, 13 let).
- Jana Kašpara (recitátorka, 13 let).
- Chuť k jídlu (recitátor, 14 let).
- Zarecitovala bych si na téma „Proč jsem nezůstala doma“ a potom třeba Hobita (recitátorka, 11 let).

Jak odpovídali dospělější a dospělí kolem recitátorů?

- „Byl jednou jeden kouzelník“ (A. Crhová, ?).
- „Být tak skřítkem“ (L. Novotná, 25 let).
- Něco ospalého, o někom, kdo se ráno převaluje v posteli a pak zase usne (J. Hulák, 34 let).
- Dneska je krásně, tak co třeba...já mám ráda Seiferta (maminka recitátorky, 45 let).
- Měla bych chuť na někoho z tria Skácel - Aškenezy - Seifert; paradoxně dnes možná Skácelovu „Harfu ve sněhu“ (kamarádka recitátorky, 35 let).
- Něco akčního, nějaké drama nebo něco historického (tatínek recitátorky, 35 let).
- Něco ze školky, něco lehkého. Tak třeba - „Polámal se mraveneček“ (doprovod, 44 let).
- Něco od pana Macourka, to se mi líbí (doprovod, 50 let).
- Zarecitoval bych si na téma „Kde budu spát... aby mě policajt nezmaslil obuškem“ (doprovod recitátorky, 39 let).
- Něco na téma „Užívám si to...“ a něco od Z. Pištěčka (maminka recitátorky, 44 let).
- Ivan Wernisch (doprovod III. kategorie).
- Někjaký jurodivý text od Ghelderoda (vycházelo ve Světové literatuře do roku 1968) (Standa, doprovod).
- Ch. Morgenstern „Veliké lalulá“ (Jarda P.).
- Jihoamerické autorky, třeba Alfonsino Stokusová (Nina M.).

A jak odpovídali náhodní kolemjdoucí?

- Něco dobrodružného - z Pána Prstenů (divačka, 16 let).
- Teď jak jsem se byla projít v parku, mám stromovou náladu - takže asi nějaké haiku (divačka, 16 let).
- O sluníčku, dneska je hezky. Něco o přírodě (účetní a knihovnice SLŠ, 34 a 45 let).
- Básničku od Jaroslava Vrchlického „Novým jarem“ - to je taková trošku vlastenecká. Mezi lidma je hrozně málo vlastenectví, takže takové básně potřebujeme. (profesor SLŠ, 30-52 let - podle toho jak se probudím)
- Jiří Wölker, Václav Hrabě (Eva, 15 let).
- Marián Palla (Ivana, 39 let).
- Já jsem tady, aby mi někdo poradil. ...No než jsem přijel, přemýšlel jsem o Skácelovi. (Milan, 80? No asi ne :)).
- Saki, Charms (Jana, 22 let).
- Thákur (Kája, 16 let).
- Jan Skácel (rodina Maxova).
- Edgar Lee Masters: Spoonriverská antologie, Emil Juliš (nezávislá pozorovatelka přehlídky).

BYLI JSME U TOHO...

...diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a IV. kategorie

Pod společným názvem *Byli jsme u toho...* se po celou dobu trvání přehlídky budou ukrývat reportáže z diskusí, na kterých odposlouchávali redaktori Deníku dětské scény. Podtitulek napoví, jaká diskuse to byla.

Diskusní klub pro doprovod recitátorů se tradičně odehrává v učebně střední lesnické školy. Místnost je díky tmavohnědému dřevěnému obložení příjemná a působí domácky. Lektorkou je Ema Zámečnicková, učitelka LDO ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové a Konzervatoře Pardubice. Do tohoto klubu přicházejí doprovody těch recitátorů, kteří právě nevystupovali - dnes tedy recitátorů II. a IV. kategorie. Jsou to rodiče, prarodiče a učitelé ZŠ či ZUŠ. Ti všichni jsou doplněni o frekventanty semináře A - Přednes z perspektivy recitátora, poradce a pedagoga. Většinou jsou to studenti pedagogických fakult, DAMU Praha, JAMU Brno a učitelé z praxe (víceletá gymnázia, základní školy, ZUŠ). Zkušenost všech dohromady je nejrůznější, díky tomu lze očekávat značný názorový rozptyl při rozbořích recitačních vystoupení. A o čem to tedy v pátek bylo?

Ema Zámečnicková hned v úvodu diskusního klubu všechny přivítala, představila se a vysvětlila, že úkolem klubu je vést diskusi o výkonech recitátorů II. kategorie. Od půl osmé večer do devíti vytrvale kladla otázky a provokovala diskutéry k přemýšlení.

Nejprve to bylo nad tím, jaká jsou hlediska hodnocení výkonů dětských recitátorů a co očekáváme od dětského přednesu.. Proč vlastně chceme, aby děti recitovaly? Odpovědi byly tyto: aby nacházely krásu v textu, aby se tím bavily a aby se jim chtělo bavit diváky, aby zlepšili svoji kulturu projevu a kultivovaly řeč, aby se učily vybrat z širší nabídky text, který vezmou za svůj.

Dalším tématem k hovoru byl poměr mezi prozaickými a básnickými texty. U recitátorů III. kategorie převažovala próza. Jeden z členů doprovodu recitátorů navrhol přesné vymezení - recitace by se měla týkat spíše poezie. Z další debaty vyplynulo, že není třeba poezii a prózu od sebe oddělovat, recitace zahrnuje oba póly. Poezie je zašifrovanější, více posunuje recitátoru směrem k vnímání umění; próza je zase přímočařejší a víc se vztahuje k životu. Obojího je třeba.

Pak už došlo na rozbořování výkonů jednotlivých recitátorů podle toho, v jakém pořadí vystupovali. U všech se opakovaly stále stejné otázky: Co nás na recitátorovi zaujalo? Co si z vystoupení pamatujeme? O čem text byl? Přes konkrétní odpovědi se otevírala další povídání o obecnějších věcech - o tom, že je třeba, aby recitátor byl schopen odstoupit od textu, a proto by mu neměly být nabízeny texty, které se týkají jeho momentálních problémů. Nebo o tom, že cílem recitace je předat nejen text, ale i to, co si o textu přednášeč myslí. A také o verších Jana Skácela, které jsou spíše ke čtení než k recitování (nejen uspávanek - už jste četli rozhovor s J. Provazníkem?) a přesto jsou recitovány velice často. Nebo o tom, zda je slovo recitace synonymem soursloví umělecký přednes či ne. Co si o tom myslíte vy?

Těsně před devátou hodinou diskusní klub uzavřel jeden z přítomných mužů slovy: „Naštěstí vás už v neděli neuslyšíme. Když si představím, že se takhle budete bavit o nás... A k tomu máme tu uspávanku...“ V odpověď mu byl Emin optimistický výkřik. „Vždyť o nic nejde, už jste vyhráli!“ Možná to tak nevypadá, ale tato citace měla naznačit, že debata byla opravdu otevřená a přátelská. Zajímavé také bylo, že seminaristé skupiny A mnoho nemluvili. Spíše naslouchali rodičům a učitelům recitátorů II. a IV. kategorie. Na své si přišli ale také. Jakmile s Emou osiřeli, dostali za úkol postupovat stejně jako lektorský sbor v nižších kolech - vytipovat recitátory k postupu (do Bruselu) a případná čestná uznání. Neprozradím jak se rozhodli, ale že vybrali 2 recitátory k postupu a celkem 7 čestných uznání, snad napsat můžu.

RECITÁTOŘI TŘETÍ KATEGORIE

ID

HRÁLI JSME SI S...

... recitátory II. kategorie

S pátečním zahájením recitační části Dětské scény 2005 se odstartovaly i dílny pro recitátory. Odpolední dílny na sebe vzaly úlohu seznamovací a to netradičním způsobem. V II. kategorii se během chvíle proměnili všichni v akční reportéry a zajímavými otázkami se na sebe dozvěděli základní údaje i různé výjimečnosti (poník doma). Rychlé zapamatování jmen pomocí míčků vyšlo na III. kategorii, kde se totiž museli hlavně rádně rozmluvit, neboť právě na ně čekalo první vystoupení. IV. kategorie si na zapamatování jmen přijela hru kámen, nůžky, papír...a prošla si vše od úplného začátku a to od vejce, přes slepici, prase a opici až k člověku - pak už se nikomu nemohlo stát, že nevěděl něčí jméno.

Na návštěvu druhé dílny - dílny večerní jsem se vydala k II. kategorii.

Příchodem do večerní dílny II. kategorie se mi otevřela brána do minulosti. Od začátku se řešila otázka cestování časem, možnosti přepravy do jiného již odžitého století, podoba stroje času a hlavně místo, kam by se chtěl každý z nás vrátit. Podoba stroje času není jasně určená. Padlo hodně variant, mezi nimi i speciální výtah, letadlo, sprchový kout, v kterém se po vysprchování ocitnete v době, v které chcete, obyčejná krabice nebo televize, do které vlezete a zmizíte, zubařské křeslo se skleněným poklopem, obrovská vana s joystickem, kterým určujete směr a dobu přistání. Stroj času na sebe může vzít také podobu hodin s dveřmi, kde jsou sedadla jako v autobuse a stačí pouhá myšlenka na přesun. Nebo jen jako pouhé dveře s kukátkem a páčkou, kde se otočí na vysněný rok. Viděla jsem dnes 4 prototypy stroje času, s názvy: LOKOUFOTIMEMASCHINE, HÁROŘÍŠE, KNIHA ČASU, MAKALAJ-7, všechny vyrobeny z vlastních těl. S místem a dobou určenou pro cíl to bylo podobné, vyřčeno bylo spousty možností, ale jedna z nich se častěji opakovala...

Určitě by bylo příjemné zastavit se v době ledové, v pravěku, u dinosaurů, konkrétně u Tyranosaurexe, zjistit konečně, kdy a jak skutečně vyhynul, aby už se dnešní svět nemusel dohadovat o otázce, zda za to můžou otrávené rostliny nebo meteorit. Možná by se přišlo i na případné oživení plemene dinosaurů. Také 16. století by se stalo hitem v přepravě časem, konkrétně rok 1536. Neví se sice, co přesně se v něm událo, ale tento letopočet zkrátka přitahuje. Zajistě by se nemělo zapomenout na návštěvu vlastní praprababičky, také Kleopatry, Marie Terezie a Karla IV. Právě k němu a do jeho doby se chtělo protlačit nejvíce uchazečů. A protože, když se chce, tak to jde...ocitli jsme se všichni v době rytířů a turnajů. Najednou dorazil i posel se zprávou od krále a vytruboval: „Na vědomost se dává, že ti odvážní,

kteří v nejkratším čase najdou indicie na základě kterých vymyslí situaci z této doby, budou povýšeni do šlechtického stavu. Nechává vyřizovat sám král Karel IV.“ Mezi indicie patřil: rytíř Trut, pekař Vincent, hradní příkop, jakási půlnoc v roce 1321 a zpráva o neobratném poslouchání...viděla jsem dvě královské velezrady, rytíře, který se zlobil na pekaře, že upekl jen 10 housek místo 20 a rytíře s pekařem, kteří poslouchali v hradním příkopu tajnou zprávu - tak tajnou, že nikdo neví o čem. Král všechny pasoval na šlechtice a v té chvíli jsem se otevřením dveří vrátila do dnešního století. Nyní otvírám otázku, co přijde dnes až se v sobotu zase vrátí II. kategorie recitátorů do doby Karla IV. Možná bude mít císař radost, až mu řeknou, že se stane 10. 6. 2005 největším z Čechů.

JasKa

PŘEDSTAVUJEME...

... lektorský sbor celostátní přehlídky a dílny dětských recitátorů

Dnes představujeme tři z letošní finálové šestice „největších“ (zítra další tři).

Nina Martínková

Jana Machalíková

Jiří Pokorný

herečka, moderátorka a pedagog katedry výchovně dramatické DAMU, Praha. Ninu Martínkovou poznáte 1) podle copánků, 2) podle úsměvu v očích, 3) podle smíchu. Pozorný, vnímavý a citlivý člověk (čili každý recitátor) si všimne, že ve chvílích volna si nápadně často zpívá. Kdyby mohla, stoupla by si jako recitátor tak daleko od diváků, aby jediným pohledem obsáhla všechny diváky až po ty úplně na kraji. Možná i proto, že v rozhlase na všechny posluchače nedohlédne. Mnohým někdejší posluchačům DAMU je známo, že poezii rozlišuje podle vůní. Potkat ji můžete i v Jičíně.

recitátorka a vedoucí dětských divadelních souborů Studia uměleckého přednesu v DDM Praha 8. Její charakteristická barva je červená. Aspoň loni platilo, že každý den přišla s jinou částí oblečení v červené. Uvidíme letos. Další poznávací znamení jsou oči - když se na vás podívá, víte že je tu s vámi, že jí zajímá každé slovo, každý pohyb. A pak je tu všudypřítomný úsměv, který recitátory a doprovod ladí do souznění. Její temperament a expresivita se při lektorování nemohou plně projevit, tak si aspoň při rovnání textů recitátorů III. kategorie podle vylosovaného pořadí pomáhala všemi částmi těla.

dramaturg Městského divadla Český Krumlov, pedagog Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Jiří Pokorný je muž se zkušeností tak bohatou, že se pod vlivem věřejšího dvojího uvedení Goscinyho textu Kouřím přiznal, že taky kdysi zkusil kouřit doutník, taky mu bylo špatně a mamince řekl, že jedl u babičky salám. A babička dostala od maminky vynadáno. Jen nám neřekl, jestli René Gosciny babičku znal. Možná znal Boženu Němcovou. Pokud se chcete naučit opravdu zajímavou akční dramatickou hru, zeptejte se ho, jak se hraje na zlaté čudlíky na Karlově mostě. Hraje ji velmi rád.

INSPIRUJTE SE...

Co nabízí přednes prózy pubescentům?

Co nabízí přednes prózy pubescentům, je zašifrované právě v próze samotné, totiž v příběhu, který je pro přednes nejčastěji volen. Vyprávění je založeno na „dění“ - událostech, jež jsou zobrazovány pomocí postav, jednajících a chovajících se v určitém prostředí a čase. I tím, že je v něm většinou zainteresováno postav více, nabízí toto zobrazení fikční reality více přístupů a úhlů pohledu na danou problematiku. Próza je dramatičtější, konkrétnější, názornější a více osvětluje. Na větší ploše se tu dovídáme více o „chodu světa“, o pohnutkách, motivacích, vztahování se a charakterech zúčastněných postav, jež tvoří jeden ze základů vyprávění, a to ne v kvantitativním slova smyslu, ale spíše ve způsobu zobrazení fikční reality. Ta je u příběhové prózy budována na různých postavách (tedy různých úhlech pohledu), na vztazích mezi nimi a na ději, který se rodí ze situací. V lyrice je vytvářena zpravidla postavou meditora - lyrickým hrdinou, čili jediným pohledem, jenž často směřuje dovnitř jeho nitra, do jeho emocí a myšlenek. (Právě tato dějovost - přítomnost situací tvořených zpravidla více postavami, možná lépe charakterizuje skutečný život, jeho dynamiku.) Samozřejmě, že v kvalitním literárním díle není všechno dovysvětleno a „ukázáno“ do „posledního puntíku“ (ani to není dost dobře možné) se všemi následky a důsledky. Velký důraz je kladen také na vlastní čtenářovu, a tedy i recitátorovu aktivitu, která je podmíněna představivostí, hledáním odpovědí na příběhem kladené otázky, přemýšlením, zkoumáním a dotvářením příběhu, jenž se touto spoluúčastí stává plastickým a živým. Pokud by nevykazoval možnost provokace recitátorovy osobnosti - jeho vnitřní aktivity, ztratil by na „atraktivitě“ a předpokladu být přednášen. Pro pubescenta je důležité tedy to, že přednes příběhu (ve své konkrétnosti a „explikativnosti“) nejen nabízí odpovědi na jeho otázky, ale také nové otázky klade.

„Potřeba orientace není zaměřena jenom na vnější svět, ale i na vlastní osobnost. Jedinec potřebuje své introspekci získané zkušenosti nějak kategorizovat a najít v nich řád. Děje se tak nejčastěji sdílením pocitů s vrstevníky, zprostředkováním zkušeností pomocí uměleckých děl(...)“¹ Do druhé možnosti uvedené v citátu můžeme, dle mého názoru, zařadit i přednes, při němž dochází nejen ke kategorizaci stávajících zkušeností, ale také ke zkušenostem novým.

Pubescent se ve zvýšené míře zabývá sám sebou, soustřeďuje se na své prožívání, zkoumá svůj niterný život a chce se o něm více dozvědět. Potřeba výpovědi nejen o sobě je celoživotní, v pubescenci nabírá na větší intenzitě. V přednesu se recitátor - pubescent může ztotožnit s literárním hrdinou, který se nachází ve stejné nebo obdobné situaci, a skrze něj promlouvat i za sebe. Dochází k projekci přednášečovy osoby do konkrétních událostí v příběhu, jež korespondují s jeho osobními zkušenostmi. Čím více je osud hrdiny identičtější s osudem pubescenta, tím autentičtější a možná naléhavější je jeho výpověď. Recitátorovi vychází vstříc i VS ich-formy, která tento dojem umocňuje. Stanzelovo „Já s tělem“ je prostředkem k sugestivnějším a opravdu velmi osobnímu tónu přednášečovy výpovědi. Je to pohled možná trochu zkršený a jednostranný, ale pro pubescenta v dané chvíli pravdivý a aktuální. Ovšem vyprávění v 1. osobě nese i riziko ztráty nadhledu, který je nutný k interpretaci textu. Zvláště pubescent může lehce „propadnout“ do role vypravěče celou svou bytostí a eliminovat tak svůj vlastní pohled na věc. Role vypravěče je mu prostředkem především k jeho osobní výpovědi. Ke ztotožnění se s hrdinou může samozřejmě dojít na podkladě shody s jediným pocitem nebo malou epizodou v životě literárního hrdiny, která je ale pro pubescenta natolik „burcující“, že zasluhuje být „společným křížem“, který oba dva táhnou. Evidentní je to např. u postavy Adriana z knihy Tajný deník Adriana Molea od Sue Townsendové, kde deníkové zápisy dospívajícího puberťáka přímo vybízejí k tomuto splynutí a předurčují celkový ráz přednášečova výkonu. Kdyby se recitátor nerozhodl jít takto otevřeně se svou „kůží na trh“, vybral by si samozřejmě text jiný, který by více odpovídal jeho založení a záměru.

Vybráno z: Máchová M., Význam přednesu prózy pro pubescenty. Nepublikovaná diplomová práce, KVD DAMU, 2001/2002.

NA KUS ŘEČI U ...

...lektorek dílen pro sólové recitátory III. kategorie

Každý den recitační části DS se recitátoři jednotlivých kategorií setkávají v dílnách pod vedením týmu lektorek. Každý den oslovíme jeden tým, aby se navzájem představil. Začínáme kategorií III., která včera vystupovala.

Společná otázka: Jak dlouho se znáte?

Gabriela Sittová: Tři minuty jsme se viděly před dílnou ...

Pavla Vittingerová (která přijela na poslední chvíli): a teďka tři čtvrtě hodiny při dílně...

Gábina: takže 48 minut!

Gábina představuje Pavlu:

Odkud Pavla je?

Z Plzně! Já to vím, protože první informace, kterou jsem o ní dostala, byla, že je Černíkovská - takže to bude určitě dobrý! (Černíkovská = žačka Romana Černíka)

Jaké zvíře by mohla mít v erbu?

Srnku! Určitě srnku! - Protože je mi hrozně příjemný její hlas - to je takový ten majestát té srnky. - A tím, že jsme se před dílnou neviděly, tak byla dneska při té první hodině taková hezky krotká. Takže majestátní a krotká, jestli to jde dohromady.

V čem na Pavlu spoléháš?

V tom že přijde, že prostě přijde včas. Ať je to, jak je to, prostě přijde.

V čem je její skrytá zbraň.

To je těžký ... zatím skrytá. Ještě ani nezařvala... Nečekaná exploze!

Pavla představuje Gábinu:

Odkud je Gábina?

Podle přízvuku bych řekla, že morava ...tak třeba Brno...?

Jaké zvíře by mohla mít v erbu?

Kočkovitá šelma, napadl mě gepard - taková rychlá šelma, co si jde za tím svým - v tom jak dneska těch 26 dětí šelmovsky zvládla.

V čem na Gábinu spoléháš?

Že Gábina všechno zvládne, protože to už všechno zná.

V čem je její skrytá zbraň?

Spíš mě napadá neskrytá zbraň. Že je taková jaká je...milá, příjemná.

Závěrečná společná otázka: Na co se těšíte na zítřek?

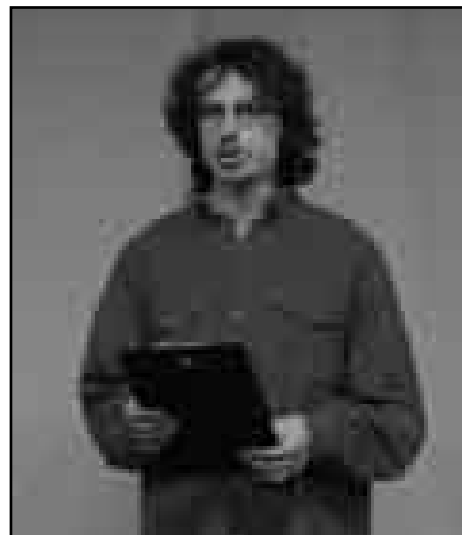
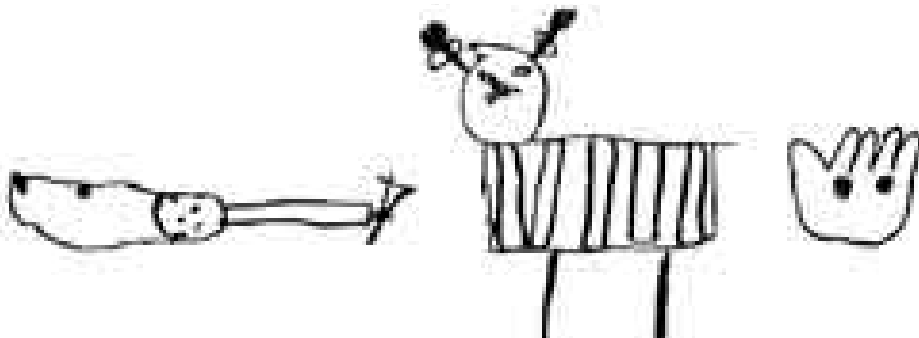
Na to, že děti už nebudou svázané trémou. Jsem ráda, že budou mít vystoupení za sebou. Těším se, že možná zahodíme texty stranou a budeme jenom spolu. Uvidíme.

Lektorky se během našeho rozhovoru konečně měly čas začít seznamovat, tak na závěr ještě upřesnění: Gábina je ze Zábřehu na Moravě a Pavla z Rokycan. A jejich úplně nejtajnější zbrání je Vincentka.

LuH

Druhá sobotní hádanka:

poznej 3 hrdiny z divadelního představení souboru z Blučiny.

BYLI JSME U TOHO...

... z besedy lektorského sboru s recitátory III. kategorie a jejich doprovodem

V souvislosti s často značnou délkou textů a obtížností jejich struktury a daného žánru musíme jako recitátoři volit - můžeme si vybrat něco, na co s jistotou stačíme, nebo něco na čem se budeme muset něco, a někdy i hodně, naučit. A dokonce i když recitátor úplně neuspěje, může tím hodně vyrůst.

Častým úskalím je žánr vybraného textu. Aby bajka nebyla přednášena jako pohádka, abychom bajku objevili i v textu, který se tak přímo nejmenuje (třeba u Macourka), abychom z kramářské písně nedělali lyrickou básničku.

Řada recitátorů se přiklání k próze, protože s metrem básniček se nějak nemožno popasovat. Nemluví o úskalí přesahů, vnitřních rýmů atd. Jenže i v próze to není jen tak. Ne každá čárka, která je v textu napsaná, se musí přečíst, protože zákonitosti psaného textu a mluveného projevu jsou jiné.

Je poučné sledovat, jak se může věc, na které recitátor pracuje, proměňovat s každým vystoupením. Je skvělé, když to dokáže recitátor vnímat. Vnímat, jak na něj působí změněné okolnosti. A tato vnímavost může být velmi užitečná i v životě mimo oblast recitace. Citlivost umožňující lépe rozumět sobě i světu.

LuH

„Přesná příprava proto nevyklučuje neočekávaný vývoj živé tkáně, kterou je sám zápas. Bez přípravy by ta událost byla slabá, zmatená, nesmyslná. Připravit ale přitom neznamená uzavřít formu. Přesný tvar vzniká v záru okamžiku, kdy se děj uskutečňuje.“

Peter Brook 1973

Dnes hrají...

je rubrika vytvářená především členy dětských divadelních souborů. Každý den se zde setkáte s těmi, jejichž představení můžete v kýžený den dopoledne a v repríze i odpoledne shlédnout. V rozhovoru se mladí herci a herečky vyjadřují k aktuálním a jiným tématům. Nabídnou vám obrazovou upoutávku na své představení, můžete je poznat i prostřednictvím jejich vlastních textů a kreseb. Dnes kreslili a psali o tom, co je pro ně v jejich představení nejdůležitější - a o tom, co tato slova v souvislosti s představením znamenají.

Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště

O recitaci a recitátorech

Jaký je podle vás hlavní rozdíl mezi přípravou recitace a prací na divadelním představení v souboru?

- Tak podle mě je hlavní rozdíl ten, že když je představení, tak je tam ten kolektiv, kdežto když ten člověk recituje sám, tak je prostě sám. Nemá tam prostě nikoho u sebe, aby mluvili spolu.
- V divadle musí člověk dělat dvě věci: hýbat se a mluvit.
- Každý se před představením učí text, takže se může držet toho druhého.

Proč lidé vůbec přednášejí básně?

- Aby se naučili mluvit.
- Aby potěšili ostatní.

Čím nás dobrý recitátor potěší?

- Umí to dobře říkat, pamatuje si to.
- No podle mě je to zase to, že do toho opravdu vloží všechno, je to jakoby to sám prožíval.
- Že do toho vloží všechny city a pocity a všechno.
- Můžeme hezky recitovanou báseň k něčemu přirovnat - když se řekne, že je jako...
- Možná třeba k tomu, že ty básničky jsou tak strašidelné, že tomu kdo to poslouchá něco připomínají, jako když se něco stane, že někdo umře, nebo něco takového.
- Podle mě taky když to ten člověk dokáže dobře zarecitovat, že to vypráví tak, jakoby to opravdu sám prožil.
- Některá básnička se dá říct tak, aby to tomu druhému bylo líto, aby to bylo smutně nebo aby ho to potěšilo, aby ho to rozesmálo.

Kdybyste si teď měli vybrat nějaký text, který byste rádi recitovali nebo si poslechli - který by to byl?

- Poslechl bych si Vojtu Nohaníka; on ty básničky říkal tak jako vesele a s takovým potěšením. On je z Hradiště, z jednoho souboru; umí recitovat a taky hrát.
- O uvolnění, něco, co by člověka uvolnilo.
- Aby to člověka rozveselilo.
- Círda. To je úsměvný text.
- Začarovaný telefon od Ericha Kästnera.
- Od Jaromíra Erbena Kytice. Polednice.

Členové souboru napsali o představení „Strašidelný dům“

Sázka

Gluk přijde do nové školy a nikdo si ho nevnímá, tak si vymyslí lež o strašidelném domě, které všichni uvěří kromě největšího borce ze třídy. Tomu to pochopitelně vadí, tak jak přijde do domu, tak se

převleče za ducha a vystraší ho. Na té roli co hraju - Jeffa - se mi líbí že si ho všichni všimají a všechny holky ho hrozně... (tu roli, né mě).

Vymyšlená historka

Pro mě je na příběhu nejdůležitější ta vymyšlená historka, protože jinak by ten příběh neměl žádný děj. Vlastně kvůli tomu se stal ten příběh, že šli do strašidelného domu.

Vymyšlený příběh

Chlapec jménem Kryštof přijde do nové školy, kde ho nechtějí přijmout. Proto si vymyslí příběh o strašidelném domě. V domě je však čeká překvapení, o kterém Kryštof netuší. Slovo „vymyšlený příběh“ pro mě v příběhu znamená velké proto, že okolo něj se vše točí. Příběh mám rád, protože je v něm nepříčetnost, láska a velké překvapení.

Pocit ostrčenosti

Člověk se snaží získat si pozornost jakýmkoliv prostředky, klidně i lží nebo podvodem. Je to hlavní zápletka - odvíjí se od toho celý příběh. Tento příběh hraju proto, že to není zas až tak vymyšlené, ale klidně by se to mohlo stát ve skutečnosti. Je to strašidelné, srandovní i smutné zároveň.

Sázka

V tomto příběhu sázka znamená přijetí či nepřijetí nového žáka do kolektivu, riskantnost, přinese dobrodružství i nepatrné zklamání, které dotyčné osoby nedávají najevo.

Pro kamarádství lež

Kvůli nepřijetí do kolektivu si nový žák vymyslí o strašidelném domě. Myslí si, že si získá popularitu, nadržává se však na malou lest, kterou na něj připraví spolužák. Nápad však nebyl jeho, nýbrž jeho kamarádky, která mu lest řekla v domnění, že ji za to bude mít rád. On ji však urazí, že její vzhled je podobný huse. Kamarádce je to líto, a proto se mu stane podobná věc jako novému žákovi. Jelikož měl ve třídě vysoké postavení, všichni zjistí, že to byl akorát náfuška!

Textová předloha představení Strašidelný dům

Marc Alexander - Hrob ve sklepe

„Odpoledne po škole se vypravím do strašidelného domu,“ vykládal Christopher Etheridge celé třídě těsně předtím, než slečna Masonová dorazila na další hodinu. „Kdo není srab a půjde se mnou?“

Třídou to vzrušeně zašumělo. Celé dopoledne si ve škole všichni šuškali o tom starém domě - říkalo se, že v něm straší, - který stál ve velké zarostlé zahradě na Richardsonově třídě.

„Už jde,“ zavolala hlídka ode dveří. Když slečna Masonová vstoupila, s radostí zjistila, že všichni mají sklopené oči a upřeně hledí do učebnic zeměpisu. Už v předchozích hodinách si všimla vzrušené nálady, která panovala mezi žáky a která se čas od času objevuje ve všech školách, vzrušení, které učitelský sbor nechápe a které pro dospělé zůstává zahaleno tajemstvím.

Zatímco hodina nekonečně uplývala v horkém letním odpoledni, Christopher si blahopřál, protože příčinou dnešního rozruchu byl právě on. To on rozšířil po škole historku o strašidelném domě a zpráva se rozletěla tak rychle, že se už o dopolední přestávce někdo v šatně zeptal jeho samotného, jestli slyšel něco o tom, že „v tom starém baráku V Úžlabině obchází duchové“. Když hodina skončila a všichni začali bouchat židlemi a chystat se k odchodu, obklopilo ho několik spolužáků.

„Ty do toho domu vážně chceš jít?“ zeptala se Dawn Sheehanová vyděšeně. „Já bych se tam nikdy neodvážila!“

„A co tam vlastně má strašit?“ vyptávala se její kamarádka Mavis Tuckerová.

„Oběť vraždy,“ zašeptal Christopher tlumeným hlasem. „Zabili tam nějakou paní a teď tam po nocích obchází její duch, je celý bílý a třpytí se - a touží po pomstě. A taky se říká, že v kuchyni, na místě, kde ji zapíchli ohromným nožem, je louže krve, která nikdy nevysychá.“

Některé děti se při té představě zachvěly rozkoší. Bylo to skoro tak napínavé jako horor v televizi.

„A co tam ještě je?“ naléhala dychtivě Mavis.

„Co by tam ještě mělo být - copak ti to nestačí?“ odsekl Christopher. „No, taky se povídá, že vrah schoval její tělo dole ve sklepe v takovém jakoby hrobu, a lidi přišli na to, co se tam stalo, až když si všimli, že z podlahy trčí kostlivá ruka.“

„Tolik blábolů najednou jsem už dlouho neslyšel,“ vykřikl někdo vesele. Christopher se otočil a uviděl vysokého chlapce v brýlích. Jmenoval se Jeff Dixon a mezi Christopherovy kamarády tedy rozhodně nepatřil. „Kde jsi tuhle strašidelnou historku sebral?“

„Když to musíš vědět,“ opáčil Christopher důstojně, „slyšel jsem o tom od svého bratra, který dělá novináře v Hlasateli.“

„Tak proč se o tom v Hlasateli nepíše?“ podivil se jízlivě Jeff. „Řeknu ti, proč - protože duchové prostě neexistují, o nic víc než svatý Mikuláš.“

„Brácha mi říkal, že šéfredaktor tvrdil, že se to nemůže otisknout, protože je to moc děsivý. Prý by to bylo nefér vůči lidem, co bydlí v okolí - tak by je to vystrašilo, že by se báli vystrčit z baráku nos.“

„To je fakt!“ vydechl kdosi obdivně.

„Ne, je to blbost!“

„No tak dobře. Když jsi si tím tak jistý, proč se do toho strašidelného baráku nejdeš podívat? Pojď dneska odpoledne se mnou. Tak co?“

„Jasně že půjdu! Kdo jde ještě?“

„My se na vás budeme koukat zvenčí,“ řekla Dawn.

Christopher se vydal ke školním vratům, skupinka dětí ho následovala. Po cestě na Richardsonovu třídu Jeff ostatním vykládal o napínavém fotbalovém zápase, který se hrál večer předtím. Christopher mlčel a v duchu se modlil, aby to v domě vypadalo aspoň trochu strašidelně, aby se mu ostatní nesmáli.

Richardsonova třída byla dlouhá, tichá ulice, která mírně stoupala do kopce. V dohledu nebyla živá duše, a Christopher rychle poukázal na skutečnost, že to ticho je „přízračné“. Jeff pohrdlivě odfrkl.

Konečně se děti zastavily před několika cedulemi s nápisem Na prodej, které tam vyvěsily realitní kanceláře a které se pohupovaly nad přerostlým živým plotem. Zrezivělá cedulka na brance jim potvrdila, že jsou správně u domu V Úžlabině.

„Koukejte,“ vykřikl Christopher triumfálně, „ty cedule už tu jsou celý měsíce - některý už jsou obrostlý mechem - a to je důkaz, že barák, ve kterém straší, si nikdo nechce koupit.“

„Jde se dovnitř,“ zavelel Jeff. „Uvidíte, že je to jen obyčejný prázdný barák.“

„Myslíte, že tam fakt můžeme jít?“ váhala Dawn. „Nebude to vloupání nebo tak něco?“

„Přes všechny ty stromy a keře, co rostou v zahradě, nás nikdo neuvidí,“ uklidňoval ji Christopher. Otevřel branku, ta hrůzostrašně zaskřípala a Mavis slabě zaječela. „Pst,“ zašeptal Christopher. „Nesmíme tu nikoho vyrušit!“

K jeho úlevě bylo na tichém domě a zdivočelé zahradě opravdu cosi děsivého. Když se děti vydaly po pěšince vedoucí k zadnímu vchodu, obtáčely jim nohy šlahouny ostružin a růžové keře, které měl už před lety někdo ořezat, je drásaly do paží. Ztišily hlas do šepotu, jako by se bály narušit horké ticho, které viselo nad domem. Všichni sebou trhli, když Jeff nahlas promluvil: „Chrisi, ukaž nám, kudy se jde dovnitř.“

„Počkej chvíli,“ řekl Chris a snažil se otevřít zadní vchod. Dveře však byly zamčené.

„Asi se nedostaneme dovnitř,“ vydechl chlapec ulehčeně. Už zvenčí dům působil velmi ponuře. Okna byla špinavá a díky zataženým záclonám jakoby slepá.

Mavis se podívala na plochu zarostlou vysokou trávou, kde kdysi býval trávník. „Tady už asi hrozně dlouho nikdo nebydlel,“ zašeptala. „Kdy byla spáchaná ta vražda?“ Při slově „vražda“ všem dětem naskočila husí kůže.

„Tady!“ zvolal náhle Christopher. „Tady to okýnko není pořádně zavěšený. Přineste sem tamhleten starej kyblík a já prolezu dovnitř.“

„Nebojíš se, že tě čapne nějaký kostlivec, až tam polezeš?“ popichoval ho Jeff, ale i on už ztišil hlas. Christopher obrátil kbelík dnem vzhůru, vylezl na něho, otevřel okénko a vsoukal se dovnitř.

„Ten má teda odvahu,“ vydechla obdivně Dawn. Za okamžik se otevřely zadní dveře a v nich se objevil smějící se Christopher.

„Stačilo jen odstrčit petlici. Račte dovnitř!“

Děti váhavě prošly zadním vchodem do ohromné kuchyně.

„To tady zavraždili tu paní?“ zeptal se kdosi. „Brácha to říkal,“ potvrdil Christopher. „Koukejte,“ zašeptala Mavis, „tamhle je ta louže krve!“ S hrůzou pohlédli na tmavou skvrnu na linoleu vzhůru v místnosti.

„Já jdu pryč,“ zašeptal někdo z nich, ale Jeff udělal krok vpřed a ke všeobecnému úžasu se sklonil a šarlatové skvrny se dotkl.

„To není žádná krev,“ prohlásil pohrdavě. „Někdo tam kdysi dávno převrhnul plechovku s barvou. Pojďte se mnou, já to tady prozkoumám.“

Vyrazil do temné předsíně. Barevná sklíčka nad vchodem vrhala na holou podlahu paprsky slabého světla - fialové, červené a odporně zelené. Jak děti vykročily, podlaha zaskřípala. Chvilí všichni mlčeli, a pak Jeff otevřel dveře v rohu, které vedly do sklepa.

„Tady bylo zahrabaný to tělo,“ vysvětloval Christopher tlumeným hlasem.

„Hej hola, jsou tam dole nějaký strašidla?“ zařval náhle Jeff tak hlasitě, až sebou všichni hrůzou trhli. Některé děti se začaly chichotat.

„Tak vidíte,“ prohlásil Jeff. „Nic hrozného tu není.“

„Za denního světla se ti to vytahuje, ale co v noci,“ odsekl Christopher. „Když zapadne slunce, přízrak se vrací a chce se mstít.“

Jeff ze sebe vydal neslušný zvuk.

„V noci by ses sem jít neodvážil,“ nevzdával se Chris. „Vsaď se, že jo,“ prohlásil Jeff.

„O co, že ne?“

„O pět liber.“
Všichni zalapali po dechu.
„Vždyť pět liber ani nemáš.“
„Ale mám. Ušetřil jsem si je, když jsem sbíral starej papír. A co ty, ty máš?“
„Jasně že mám. Ještě mi něco zbylo z narozenin.“
„Tak platí?“
„Platí.“
Ostatní vzrušeně sledovali, jak si oba chlápci potřásli rukama.

„A jak se dozvím, že jsi tu opravdu byl?“ zeptal se Christopher. „Budeme se sice koukat ze zahrady, ale co když se jen schováš za dveřma?“

Jeff vytrhl Dawn z kapsy kabátku barevný kapesníček a hodil ho do sklepa. „Když sem dneska večer půjdu, slezu do sklepa a přinesu zpátky ten kapesníček a Dawn potvrdí, že je její - tak vyhrávám. Platí?“

„To je férový,“ uznal Christopher. „Sejdeme se v devět večer.“

Děti se s úlevou nahrnuly zpátky do kuchyně. Christopher šel poslední. Když uvnitř osaměl, odemkl přední dveře a odstrčil zástrčku.

Děti se opatrně, aby je nikdo neviděl, vykradly ze zahrady. Nemusely se však ničeho obávat; ulice byla stejně opuštěná jako předtím.

„Tak se uvidíme v devět,“ opakoval Jeff. Odešel spolu s několika dalšími dětmi, ale Christopher se svými nejbližšími kamarády zůstal stát před brankou.

„Poslyšte,“ začal, „Jeffík si toho o sobě nějak moc myslí. Mám nápad...“

Na věži nedalekého kostela odbilo devět hodin a Jeff vstoupil do zahrady domu V Úzlabině. Díky tomu, že byla jasná noc, snadno došel až k zadnímu vchodu. Měl na sobě bundu, protože foukal studený vítr. V ruce držel malou baterku.

„Je tu někdo?“ zavolal tiše.

Ze stínu smuteční vrby se vynořilo několik postav. „Ahoj,“ za syčel Christopher. „To je dobře, že tam jdeš ty, a ne já. Jestli chceš, tak to zrušíme - nikdo ti to vyčítat nebude.“

„Dík, že mě chceš vystrašit,“ zachechtal se Jeff. „Sledujte čas, pánové. Za deset minut jsem tady i s Dawniným kapesníčkem.“

„Nechceš si to ještě rozmyslet?“ otázal se Christopher hlasem, ve kterém zněly obavy. „Když tě ten duch zardousí kostnatějma pazourama, budu tím mít obtížený svědomí až do konce života.“

„Přestaň, Chrisi,“ zarazil ho Jeff a znovu se zasmál.

„Radši si připrav tu pětku.“

V příštím okamžiku vešel zadními dveřmi do domu.

Když se ocitl ve ztemnělé kuchyni, vytáhl zpod bundy složené prostěradlo a zabalil se do něho. Upravil ho tak, aby otvory, které si v něm předem vystříhl, viděl ven. Od Dawn to bylo fakt hezké, že mu zavolala a varovala ho, že se Chris hodlá převléct za ducha a vyděsit ho. Připadlo jí to hrozně nefér. Jeff se rozhodl, že počká, než se Chris vplíží do domu předním vchodem, a pěkně mu to vytmaví.

Rozsvítil baterku a přešel ke vchodu do sklepa. Rozhodl se, že vyzvedne ze sklepa kapesník hned, a sestoupil po schodech dolů. Paprsek svítilny se mihotal po hromadách zaprášeného haraburdí. V jednom rohu sklepa kdysi dávno někdo kopal, chtěl zřejmě spravit prasklou vodovodní trubku. Jeff byl přesvědčen, že z toho povstala celá ta směšná historka. Zvedl Dawnin kapesníček, zhasl baterku a ve tmě čekal na Christophera.

Jakmile Jeff zmizel v domě, kamarádi zabalili Christophera do roztrhané bílé záclony, kterou jeho matka chtěla kdysi vyhodit.

„Jeffík dostane za vyučenou,“ řekl někdo a vylil naprostěradlo lahvičku červeného inkoustu.

„Stejně je to od vás sprostý,“ protestovala Dawn.

„Nejsi do něho náhodou zamilovaná?“ vtipkoval Christopher. „Co ty na to, Mavis?“

Mavis se zachichotala.

„Tak a jdu na to - jsem Fantom z úzlabiny!“ zašeptal Christopher. A jeho bílá postava zmizela v temnotě. Rychle odběhl k přednímu vchodu a vešel dovnitř.

„Vevnitř je fakt duch!“

Dětem, které čekaly ve stinné části zahrady, se oči rozšířily hrůzou, když se k nim kolem domu připotácel Christopher.

„Viděl... viděl jsem ho,“ lupal po dechu. „Když jsem si tu historku vymýšlel, nikdy by mě nenapadlo, že...“

„Proboha, uklidni se a řekni nám, co se stalo,“ zašeptala Dawn.

„Vešel jsem normálně dovnitř,“ kotal Christopher. „Neměl jsem s sebou baterku, jen krabičku sirek. jednu jsem rozškrtnul a ušel jsem docela dost velké kus, než mě začala pálit do prstů. Zrovna jsem rozškrtával další, když...“ hlas se mu zachvěl, „když jsem uviděl nějakou bílou postavu. Vznášela se směrem ke mně. Natahovala - natahovala po mně ruce.“

„A co bylo dál?“ naléhala Mavis.

„Zahodil jsem záclonu a utekl jsem. Naštěstí byly přední dveře otevřené. Pořád to vidím před sebou - bylo to příšerný.“

Ostatní se bázlívě podívali na dům, jako by napůl očekávali, že uvidí, jak se k nim vznášá přízrak.

Náhle Christopher vyděšeně vykřikl: „Jeff je pořád vevnitř,“ vykřikl. „Musíme ho dostat ven.“

„Já tam nejdu,“ řekl jeden chlapec. „Zavoláme na něj odtud.“

„Neuslyší nás, je ve sklepech,“ namítl Christopher. Polkl. „Musím ho jít varovat,“ zamumlal a pomalu vykročil směrem k domu.

Dawn se dala do smíchu. „Dobře ti tak, Chrisi. To, co jsi viděl, byl Jeff. Ten tvůj nápad mi připadal tak sprostej, že jsem mu zavolala a varovala ho. Řekl mi, že tě přechytračí, že bude dělat, že je duch. Pod bundou měl prostěradlo.“

Christopher si ulehčeně oddechl a zhroutil se na zahradní sedátko porostlé mechem. „Zaplat'pámbu,“ vydechl. „Klidně mu dám i tu pětku. V životě jsem neměl takovej strach.“ Podíval se na hodinky. „Za pět minut bude venku a pak půjdeme do města a zastavíme se v McDonaldu, ne?“

„To je ten nejlepší nápad, co jsi dneska dostal.“

Děti se usadily a čekaly.

Jeff už se začínal ve sklepech nudit. Krátce blikl baterkou na hodinky a zjistil, že už čeká pět minut. Připadlo mu to spíš jako půlhodina. Kdy už ten nekňuba Chris dorazí?

Teď se někde něco pohnulo.

Zvedl hlavu a uviděl, jak po schodech pomalu sestupuje nezřetelná, třpytivá postava.

Jeff zakvílel jako bludička a skočil doprostřed sklepa, aby ho Christopher ve slabém světle dopadajícím ze dveří viděl.

K jeho zklamání se však Christopher nedal na útěk.

„Tak dobře, Chrisi,“ prohlásil Jeff, „jsme si kvit.“

Bílá postava se však stále vznášela s napřaženými rukama směrem k němu...

Dnes hrají...

Horní-Dolní, ZŠ Sloupnice

O recitaci a recitátorech

Jaký je rozdíl mezi přípravou a vystoupením recitátora a herce?

■ Divadlo je skupinová práce, podílejí se na tom všichni a recitátor si to dělá sám nebo s pomocí nějakého jednoho učitele.

■ Recitátor se nepohybuje, kdežto ti herci, tam je ten pohyb.

■ Na tu recitaci jsem tam na to sama, musím se snažit já, abych bavila ty lidi nebo tak; no a v divadle se můžu taky spoolehnout na ty ostatní v té skupině, už to není celé jenom na mně.

Co musí recitátor umět, co si musí připravit?

■ No, hlavně aby ten text co říká neřikal pořád jako stejně nebo jako kolovrátek, ale aby u toho měnil hlasy, hlas. Aby to ty lidi nějakým způsobem zaujalo, aby je to bavilo. Hlavně taky musí vědět o čem vlastně recituje, musí pochopit obsah té básně.

Čím je recitace zajímavá? Proč vůbec básně recitovat nebo je poslouchat?

■ Mně se zdá, že ty jako opravdu lepší recitátoři, že do toho dají úplně všechno, opravdu se snaží a dají do toho hodně svého. Diváka to baví, není to pořád stejné.

■ No třeba když u nás ve škole probíhá recitační soutěž a Nikola tam říká tu básničku, ona je dobrá, umí to podat, tak potom z toho lidi mají dobrý pocit, že u nás na škole je někdo, kdo to umí.

■ Z toho obsahu se člověk většinou něco dozví. Záleží na tom, jestli je to básnička nebo próza.

■ Lepší je poslouchat básně než si je číst.

Co byste dnes rádi recitovali?

■ Nějakou básničku.

■ Různé texty.

Řeknete něco o vaší Sloupnici?

■ To je u Litomyšle.

■ Je dlouhá.

■ Je to taková nudle, asi sedm a půl kilometru, hrozně dlouhá. Je Horní a Dolní.

■ Teď odešli devátáci, v tomhle složení jsme první rok, jsme takový obnovený soubor.

Kdy jste naposledy slyšeli někoho recitovat?

■ Pořádáme recitační soutěž ve škole.

■ Ve škole na recitační soutěži, v únoru. Není to povinné; kdo chce, ten tam může jít. Bývá to ve středu, my máme dramaťák a to je nepovinný předmět.

■ My na té recitační soutěži musíme většinou být, my to máme místo dramaťáku.

■ My tam chodíme rádi.

A co mají společné recitování a divadlo?

■ Musí tam být dobrá výslovnost, musí se do toho dát všechno a vědět o čem to je, i když se hraje divadlo. ■ Recitátor, když stojí na jevišti, tak v tom nepoužívá mimiku, nebo prostě se nepohybuje, takže musí tím hlasovým projevem tam do toho dát to, aby to lidi pochopili.

■ Herec se musí soustředit i na tu recitaci a i na to herecké ztvárnění. Musí pořád vědět, kde je a o čem to je. ■ Musí se soustředit na ten děj, týká se to jeho osoby.

■ Jezdíme do divadla často a máme ve Sloupnici ochotnický soubor. Bavilo by nás hrát komedie, něco veselého.

Členové souboru napsali o představení „Kocourkov“

„O kolečko víc“

Kolečko navíc, věc kterou má každý kocourkovský a každá maličkost v Kocourkově. Od bláznivého kohouta přes stavění radnice až po útěk kocourkovských. Lidé v tomto městě svým chováním a nápady zdůrazňují svou hloupost a bláznivost.

Dokázali jsme se do příběhu vžít a nebylo to ani tak těžké (tedy trochu s nadsázkou!). Sice je to vymyšlený příběh, ale když se někdy podíváte kolem sebe, máte občas pocit, že takoví lidé ještě jsou.

„ZVLÁŠTĚ KDYŽ MÁME O KOLEČKO VÍC“

Upoutávka na představení

Dnes hrají...

DaLS Blučina

O recitaci a recitátorech

Říkate, že asi polovina z vás se věnuje recitaci. V čem je hlavní rozdíl, když srovnáme práci v souboru na představení a sólovou recitaci?

- Je to veršovaný.
- A ten, co recituje, se učí jen ten text, a ten co hraje divadlo, se učí text, dělá ty různé pohyby.
- Lepší je, když to děláme všichni. Když všichni hrajeme, tak je to všechno za všechny...
- Že se střídáme se v textu, že si neskáče do řeči, že hrajeme každý co známe.
- A zase když jseš sám, tak ti to nikdo nezkazí.
- No, a ani nevylepší.
- No, no ... no právě!
- Co byste dnes rádi recitovali? Jaké texty, básničky byste si vybrali?
- Seiferta.
- Máj, Máchu.
- Manon Lescaut.
- Hi hi hi...hihihi.
- Prstýnek po mamince, od Seiferta.
- Včelky.
- Proč lidi recitují a poslouchají básně?
- Protože je to baví, hihihi, pro radost.
- Chtějí to dokázat.
- Když někdo recituje, nádherně recituje, on to poslouchá a vžije se do toho, tak člověk chce být úplně stejnej jako on, chce umět recitovat.
- Rozvíjení výslovnosti, poučení. Ten, kdo to umí, to může prodat, podat, zopakovat.
- Třeba když mi mamka čte pohádku, já to poslouchám a pak si to zapamatuju, a třeba to vykládám medvídkovi. A u tety taky. A včelku Máju.

Co musí recitátor umět?

- Dobře mluvit. Vyslovovat.
- Mít cit pro básničku. Pamatovat si to.
- Neodfíkat to, jako by se naučil jenom tak.

Co teď asi dělají recitátoři? Za chvíli jim začíná přehlídka...

- Mají nervy. Musí se připravit.
- Připravit si, co budou potřebovat. Zapamatovat si text. Rozmlouvat se.

Posloucháte doma nějaké recitování, vyprávění?

- Já poslouchám Hurvínka.
- Já včelku Máju.
- Já si spíš čtu.
- Já už neposlouchám, protože jsme to všechno dali pryč, ty desky.

Ještě mi něco povězte o Blučině - co je to za místo?

- Malá vesnička. (Dívka recituje text písničky, kterou si zpívaly v autě cestou do Trutnova.)

*Pod výhonem leží dlouhá dědina
a má pěkné zvukné jméno Blučina.
Kdo se přijde k nám jen jednou podívat
s námi si chce pěkně písničky zazpívat.
Úrodný kraj, velké lány obilí,
sady broskví vždy Blučinu zdobily.
Chloubka naše - vinohrady
- a z nich dobré vínko je,
z krásných sklepů libé písničky slyšet je.
Nejsme Haná, ani praví Slováci,
zkrátka srdcem moravští jsme rodáci.
Kdo má rád zpěv, naše pěkné písničky,
chtěl by s námi tady zůstat navždycky.
(Následuje zpěv písničky.)*

Členové souboru napsali o představení „Nápady myšly Terezy aneb O zlé koze“

Přátelství

Přátelství v této pohádce je nezbytně nutné. Kdyby zvířátka nebyly přátelé, neobelstili by zlou kozu.

Naše poučení: Když jsou lidé přátelé, udělají víc dobrých věcí než kdyby byli proti sobě.

Dobrodružství

V pohádce je spousta dobrodružství a napětí. Všechna zvířátka jsou napjatá, protože kdyby ne-

přišel deštík, nepřišla by ani duha a zvířátka neměla mašli na vylákání namyšlené kozy.

Naše poučení: Všechny role z naší pohádky jsou důležité.

Nenávist

Zlá namyšlená koza nenáviděla zvířátka.

Kdyby byli přátelé, nemusela by na to zle doplatit.

Naše poučení: Mějme se rádi a buďme přátelé, protože kdo chce vše, nemá nakonec nic.

Přátelství

Přátelství je někdy víc než láska. Zvířátka a voda se spojí, aby vyhnali zlou kozu ze zajíčkovy domku, který tam pere záclonku, natírá střechu, zalévá kytky, který se vlastně stará o všechno v domku a okolo domku. Ten příběh vyjadřuje, že náš celý soubor se máme všichni navzájem rádi. I když si nadáváme, pereme se, zlobíme jedna druhou. V našem srdíčku je trochu zlosti k druhým. Někdy to přeneseme na naše loutky a nejen na loutky. Přátelství je nejen v hraní divadla, ale i v recitaci, ve zpěvu, povídání pohádek. Zvířátek je tam: já - vlastně žabák Matiaš je odvážný, kurážný. Zajíc Jakoubek: stará se o svůj domek, je velice laskavý. Veverka Tonička: má velice ráda písničky, proto si pořád zpívá. Myška Tereška: velice malá, milá, stará se o druhé, ráda pomůže. Koza: je velice namyšlená, stará se o sebe, všem všechno sebere, nadává a hlavně je zlá. Voda: má ráda všechny okolo sebe, nenadává nikomu. Deštík: všechny nakonec zachrání i duha, jsou velice laskaví a zakončí naši pohádku. Nakonec zajíc dostane svůj domek a je velice rád a vyrostou aji čtyři kytky. Začne hrát flétna a pohádky je konec.

Namyšlená koza brala hodnému, ovšem náladovému zajíci. A ostatní zvířátka, věrní a ochotní kamarádi - bručivý žabák, roztomilá chytrá myška Tereška, ustrašená veveruška, i ostatní, kteří do příběhu také přispěli, neboť přátelství je důležité nejen mezi kamarády, ale také mezi lidmi a čímkoli živým na světě a hlavně spolupráce v našem týmu je jedna z nejdůležitějších vlastností. Všichni v něm jsme jako rodina. Víme o sobě skoro vše a určitě bychom si nedokázali ublížit. Za tu dlouhou dobu mezi námi vzniklo nějaké pouto, každá loutka má svého loutkaře - zlý člověk nemůže hrát hodného zajíce. Vlastnosti loutkaře jakoby se přenesly do té loutky s kterou manipuluje.

Upoutávka na představení

Hádanka třetí. Včera jsme všichni kolem tohoto artefaktu několikrát prošli. Kde to je a co to je?

Všimli jsme si...

Eva Josefíková - letos na Dětské scéně popáté (a kvůli věku i naposled).
Vzpomeneš si, s jakými texty jsi tu vystupovala?

Určitě. R. Fulghum: Velká křížovatka, I. M. Jirous: Pohádka....jo, Pohádka pro Františku, pak to byla lidová Opovídaná smrt (pozor nikoliv upovídaná) a I. Vyskočil: Malý Alenáš.

LuH

Skolilo nás v pátek...

Národní dům přivítal Dětskou scénou novým zábradlím, stojany na kola, novými záchody a pěti druhy piva. ■ „Píšeme včera, protože píšeme pozadu... vyjde to zítra... dneska píšeme jedničku protože nula už je venku“ zaznívá nad ránem z prvního patra Národního domu. ■ „Srdce cítí, mozek pamatuje, ale huba si udělá svý!“ očitvala Zuzana J. lakonické shrnutí recitátorské zkušenosti z úst Věry Hučínové. ■ „Jednou za rok se v Trutnově objeví zlá čarodějnice - porota.“ ■ Redakce Deníku DS má o jednoho člena méně než jsme počítali. ■ V aule SLŠ se za recitátory objevilo modré z nebe. ■ „Říká se recitace nebo umělecký přednes?“ ■ „Umělecký neznám, to je jako uměleckoidní. Je to otázka terminologická.“ ■ Syn Zuzany J. naučil svého papouška recitovat Hamleta. ■ „Hlavně mám zkušenost s tím, že se mi to stejně nakonec rozsype,“ prohlásil J.P. uprostřed řazení textů III. kategorie podle nově vylosovaného pořadí recitujících. ■ Krakonoš Johanes Pretoria se záhy po svém vydání vyšplhal na první místo mezi Trutnovskými nejčtenějšími knihami.

DNEŠNÍ PROGRAM

SOBOTA - 11.6.2005

8.00 - 8.45
9.00 - 12.00
9.00 - 13.30
13.30 - 15.00

15.30 - 15.45
15.45 - 17.20

17.45 - 18.45
18.00 - 18.30
19.30 - 21.30
20.00 - 21.15

dílny pro recitátory II., III. a IV. kategorie

vystoupení recitátorů IV. kategorie (+ seminář A)

semináře pro dospělé (B,C, D)

beseda lektorského sboru s recitátory IV. kat. a jejich doprovodem

dílny pro recitátory II. a III. kategorie

diskusní klub pro doprovod recitátorů II. a III. kat. + seminář A

zahájení přehlídky souborů

1. blok vystoupení souborů

Strašidelný dům Dohráli jsme, ZUŠ Uherské Hradiště

Kocourkov Horní-Dolní Sloupnice

Nápad myšky Terezky aneb O zlé koze DaLS Blučina

diskusní kluby seminaristů, dětský diskusní klub

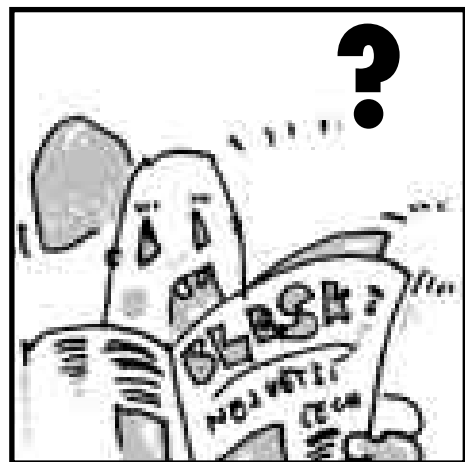
diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů vystupujících v 1. bloku

večerní program pro recitátory

dětský diskusní klub, veřejná diskuse o inscenacích 1. bloku

BLAŽKOVÁ 2005 - DÍL 2

NEJVĚTŠÍ ČECH

Deník Dětské scény - Trutnov 2005. Číslo 1.

Redakce: Eva Brhelová, Iva Dvořáková, Lukáš Horáček, Pavel Kocych. Foto: Michal Drtina. Tisk: Ofset Úpice. Redakce sídlí v Národním domě. Uzávěrka - 11.6.2005 v 1:45. Vychází - v sobotu 11.6.2005 ve 10.00. Náklad - 350 ks.